

LEGE nr. 108 din 16 iunie 1999 (republicată) pentru înființarea și organizarea Inspecției Muncii

EMITENT: PARLAMENTUL

PUBLICAT ÎN: MONITORUL OFICIAL nr. 740 din 10 octombrie 2002

Republicată în temeiul art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 137/1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 461 din 23 septembrie 1999.

Legea nr. 108/1999 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 283 din 21 iunie 1999, și a fost modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 137/1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 461 din 23 septembrie 1999 (aprobată cu modificări prin Legea nr. 320/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 344 din 28 iunie 2001) și prin Hotărârea Guvernului nr. 238/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 204 din 26 martie 2002.

CAP. 1

Dispoziții generale

ART. 1

(1) Se înființează Inspecția Muncii, organ de specialitate al administrației publice centrale în subordinea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, cu sediul în municipiul București.

(2) Inspecția Muncii are personalitate juridică și este finanțată de la bugetul de stat și din venituri extrabugetare.

ART. 2

Inspecția Muncii are în subordine inspectorate teritoriale de munca, unități cu personalitate juridică, care se organizează în fiecare județ și în municipiul București.

ART. 3

Inspecția Muncii, prin Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, poate propune Guvernului înființarea în subordinea sa, în condițiile prevăzute de regulamentul de organizare și funcționare, a unor unități cu personalitate juridică, prin intermediul cărora sa se asigure pregătirea sau perfecționarea pregătirii personalului propriu, precum și efectuarea unor prestații legate de specificul activității.

ART. 4

(1) Funcționarea Inspecției Muncii se reglementează prin regulamentul de organizare și funcționare, aprobat prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, cu respectarea prevederilor prezentei legi.

(2) Regulamentul de organizare și funcționare a Inspecției Muncii va fi adoptat în termen de 60 de zile de la publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I**).

CAP. 2

Atribuțiile Inspecției Muncii

ART. 5

Obiectivele principale ale activității Inspecției Muncii sunt următoarele:

a) controlul aplicării prevederilor legale referitoare la relațiile de munca, la securitatea și sănătatea în munca, la protecția salariaților care lucrează în condiții deosebite și a prevederilor legale referitoare la asigurările sociale;

b) informarea autorităților competente despre deficiențele legate de aplicarea corectă a dispozițiilor legale în vigoare;

c) furnizarea de informații celor interesați despre cele mai eficiente mijloace de respectare a legislației muncii;

d) asistarea tehnică a angajatorilor și angajaților, pentru prevenirea riscurilor profesionale și a conflictelor sociale;

e) inițierea de propuneri adresate Ministerului Muncii și Solidarității Sociale pentru îmbunătățirea legislației existente și elaborarea de noi acte legislative în domeniu.

ART. 6

(1) În îndeplinirea obiectivelor prevăzute la art. 5, Inspecția Muncii are următoarele atribuții:

a) în domeniul stabilirii relațiilor de munca controlează:

- încadrarea în munca și încetarea activității persoanelor care desfășoară orice activitate în temeiul unui contract individual de munca sau al unei convenții civile de prestări de servicii;

- stabilirea și respectarea duratei timpului de lucru;

- stabilirea și acordarea drepturilor salariale, precum și a celorlalte drepturi decurgând din munca prestată;

- accesul fără nici o discriminare pe piața muncii al tuturor persoanelor apte de munca, respectarea normelor specifice privind condițiile de munca ale tinerilor, femeilor, precum și ale unor categorii de persoane defavorizate;

- respectarea celorlalte prevederi cuprinse în legislația muncii și a clauzelor contractelor colective de munca;

b) în domeniul securității și al sănătății în munca:

- acorda asistența tehnică persoanelor juridice la elaborarea programelor de prevenire a riscurilor profesionale și controlează realizarea acestora;

- efectuează sau solicită măsurători și determinări, examinează probe de produse și de materiale în unități și în afară acestora, pentru clarificarea unor situații de pericol;

- dispune sistarea activității sau scoaterea din funcțiune a echipamentelor tehnice, în cazul în care constata o stare de pericol iminent de accidentare sau de îmbolnavire profesională, și sesizează, după caz, organele de urmărire penală;

- acorda angajatorilor, persoane juridice și fizice, autorizația de funcționare din punct de vedere al securității în munca;

- retrage autorizația de funcționare din punct de vedere al securității în munca, dacă constata ca prin modificarea condițiilor care au stat la baza emiterii acesteia nu se respecta prevederile legislației în vigoare;

- cercetează accidentele de munca conform prevederilor Normelor metodologice privind comunicarea, cercetarea, înregistrarea, raportarea și evidența accidentelor de munca;

- coordonează activitatea de instruire și informare a angajaților în domeniul securității, sănătății și al relațiilor de munca și urmărește activitatea de formare a specialiștilor în domeniu;

- controlează aplicarea dispozițiilor legale referitoare la certificarea produselor, mașinilor, utilajelor și a echipamentelor de protecție din punct de vedere al securității în munca, la intrarea acestora pe teritoriul național, prin inspectorii de munca sau prin organisme acreditate de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale;

- controlează respectarea îndeplinirii cerințelor legale referitoare la sănătatea în munca și la înlăturarea riscurilor de îmbolnăviri profesionale.

(2) Inspekția Muncii furnizează, la cerere, celor interesați, contra cost, asistența de specialitate.

ART. 7

(1) Contravaloarea unor prestații prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. b), precum și a asistenței acordate în condițiile prevăzute la art. 6 alin. (2) se suportă de către beneficiarii acestora și constituie venituri ce se gestionează în regim extrabugetar de către Inspekția Muncii și, după caz, de către unitățile subordonate acesteia și se utilizează pentru acoperirea cheltuielilor curente, de capital și de personal.

(2) Prestațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. b), pentru care se percep tarife, cuantumul acestora, precum și tarifele pentru asistența acordată în condițiile prevăzute la art. 6 alin. (2) se stabilesc prin ordin al ministrului muncii și solidarității sociale.

ART. 8

În realizarea atribuțiilor sale Inspekția Muncii cooperează cu ministere, inspekții din alte domenii, instituții publice sau private, cu reprezentanții partenerilor sociali și poate apela la serviciile unor experți sau ale unor organisme specializate, în condițiile stabilite de regulamentul de organizare și funcționare propriu.

ART. 9

Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne și Ministerul Justiției - Direcția Generală a Penitenciarelor, Serviciul Roman de Informații, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Telecomunicații Speciale și Serviciul de Protecție și Paza organizează activitățile de inspekție a muncii prin serviciile proprii de specialitate, care au competența exclusivă numai pentru structurile respective.

CAP. 3

Organizarea Inspekției Muncii

ART. 10

(1) Inspekția Muncii este condusă de un inspector general de stat.

(2) În exercitarea atribuțiilor de conducere inspectorul general de stat are în subordine 2 inspectori generali de stat adjuncți.

(3) Inspectorul general de stat este numit prin ordin al ministrului muncii și solidarității sociale.

(4) Atribuțiile inspectorilor generali de stat adjuncți sunt stabilite prin regulamentul de organizare și funcționare propriu.

ART. 11

Inspectoratele teritoriale de munca sunt conduse de câte un inspector șef, numit de ministrul muncii și solidarității sociale la propunerea inspectorului general de stat.

ART. 12

Personalul Inspekției Muncii este alcătuit din inspectori de munca și din alte categorii de personal.

ART. 13

Structura organizatorică a Inspekției Muncii și a inspectoratelor teritoriale de munca, precum și numărul maxim al personalului acestora se stabilesc prin ordin al ministrului muncii și solidarității sociale, pe baza și în limita numărului de posturi aprobate pentru Ministerul Muncii și Solidarității Sociale prin hotărâre a Guvernului.

ART. 14

(1) Salarizarea personalului încadrat la Inspekția Muncii se stabilește prin lege. Pana la adoptarea unei legi proprii salarizarea se va realiza astfel:

a) pentru Inspekția Muncii, potrivit prevederilor legale aplicabile aparatului propriu al Ministerului Muncii și Solidarității Sociale;

b) pentru inspectoratele teritoriale de munca, potrivit prevederilor legale aplicabile serviciilor publice descentralizate ale Ministerului Muncii și Solidarității Sociale.

(2) Echivalarea funcțiilor specifice de conducere și de execuție din Inspekția Muncii se face prin hotărâre a Guvernului, pana la adoptarea unei legi proprii privind salarizarea personalului Inspekției Muncii.

ART. 15

Inspekția Muncii prezintă anual ministrului muncii și solidarității sociale un raport de activitate privind modul în care și-a îndeplinit atribuțiile stabilite prin prezenta lege.

CAP. 4

Inspectorul de munca

ART. 16

(1) Inspectorii de munca sunt funcționari publici.

(2) Inspectorii de munca sunt independenți fata de orice schimbare guvernamentală și de orice influenta neprevăzută din afară.

ART. 17

(1) Încadrarea inspectorilor de munca se face prin concurs sau examen, în raport cu pregătirea profesională și cu aptitudinile candidaților.

(2) Numirile în funcții de conducere se fac pe baza unor criterii stabilite în Regulamentul de organizare și funcționare al Inspekției Muncii.

ART. 18

Inspectorii de munca sunt obligați:

a) sa nu aibă nici un interes, direct sau indirect, de orice natura ar fi acesta, în unitățile care se afla sub incidenta controlului lor;

b) sa nu dezvaluie secretele de fabricație și, în general, procedurile de exploatare, de care ar putea lua cunostinta în exercitarea funcțiilor lor, nici după momentul încetării, indiferent de motiv, a contractului lor individual de munca;

c) sa păstreze confidențialitatea oricărei reclamații care semnaleaza nerespectarea prevederilor legale în domeniul reglementat de prezenta lege și sa nu dezvaluie conducatorului persoanei juridice și persoanei fizice sau reprezentantului acestora faptul ca inspekția a fost efectuată ca urmare a unei reclamații.

ART. 19

- (1) Inspectorii de munca au următoarele drepturi:
- a) sa aibă acces liber, permanent și fără înștiințare prealabilă, în sediul persoanei juridice și în orice alt loc de munca organizat de aceasta;
 - b) sa solicite conducerii persoanei juridice sau persoanei fizice documentele și informațiile necesare pentru realizarea controlului sau pentru efectuarea cercetării accidentelor de munca;
 - c) sa procure dovezi, sa efectueze investigații sau examene, sa ceara prezentarea documentației pe care o considera necesară, sa realizeze măsurători sau sa preleveze mostre de substanțe utilizate în procesul de producție;
 - d) sa impună ca abaterile constatate în domeniu sa fie remediate pe loc sau într-un timp limitat;
 - e) sa ceara, acolo unde este cazul, modificarea instalațiilor sau a proceselor tehnologice utilizate, dacă acestea nu asigura securitatea lucrătorilor la locul de munca;
 - f) sa dispună întreruperea sau suspendarea imediata a proceselor de munca atunci când constata o stare de pericol iminent de accident sau de imbolnavire profesională pentru lucrătorii care participa la procesul de producție sau pentru alte persoane;
 - g) sa apeleze la organisme agreate pentru a verifica starea locurilor de munca sau a materialelor folosite;
 - h) sa dispună măsuri atunci când conducătorul persoanei juridice nu își îndeplinește obligațiile legale;
 - i) sa sesizeze organele de urmărire penală cu privire la cazurile de abateri considerate infracțiuni;
 - j) sa între în toate locurile în care se efectuează lucrări ce implica riscuri pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor;
 - k) sa ceara informații, fie singuri, fie în prezenta martorilor, de la orice persoana și despre orice problema care constituie obiectul controlului;
 - l) sa propună retragerea autorizației de funcționare din punct de vedere al securității în munca, dacă constata ca, prin modificarea condițiilor care au stat la baza acesteia, nu se respecta prevederile legislației în vigoare.
- (2) Măsurile luate de inspectorii de munca pot fi contestate pe căile judiciare sau administrative prevăzute de lege.

CAP. 5 Sanțiuni

ART. 20

Împiedicarea, în orice mod, de către un angajator, persoana fizica sau juridică, a inspectorilor de munca sa își exercite controlul în limitele prevăzute la art. 6 și 19 constituie contravenție și se sancționează cu amenda de la 45.000.000 lei la 90.000.000 lei.

ART. 21

Refuzul unui angajator, persoana fizica sau juridică, de a aduce la îndeplinire măsurile obligatorii, dispuse de inspectorul de munca, la termenele stabilite de acesta, în limitele și cu respectarea prevederilor art. 6 și 19, constituie contravenție și se sancționează cu amenda de la 30.000.000 lei la 100.000.000 lei.

ART. 22

(1) Constatarea și sancționarea contravențiilor prevăzute la art. 20 și 21 se fac de către inspectorii de munca.

(2) Prevederile prezentei legi referitoare la contravenții se completează cu dispozițiile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor, cu modificările ulterioare*).

*) Legea nr. 32/1968, publicată în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 148 din 14 noiembrie 1968, a fost abrogată prin Ordonanța Guvernului nr. 2 din 12 iulie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 410 din 25 iulie 2001 (aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 268 din 22 aprilie 2002).

La art. 48 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 se prevede ca ori de câte ori într-o lege specială sau în alt act normativ anterior se face trimitere la Legea nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor, aceasta se va socoti facuta la dispozițiile corespunzătoare ale Ordonanței Guvernului nr. 2/2001.

(3) Prin derogare de la prevederile Legii nr. 72/1996 privind finanțele publice, un procent de 15% din sumele încasate cu titlu de amenda constituie venituri extrabugetare care se încasează, se administrează, se contabilizează și se utilizează de Inspekția Muncii.

(4) Veniturile prevăzute la alin. (3) se vor folosi pentru acoperirea unei cote-părți din cheltuelile curente de capital, precum și pentru constituirea și utilizarea, numai până la data aplicării prevederilor art. 14, a fondului de stimulare a personalului încadrat la aceasta instituție. Modul de repartizare a stimulentele se stabilește prin decizie emisă de inspectorul general de stat.

ART. 23

Inspectorii de munca sunt competenți să constate și să sancționeze toate faptele care, potrivit legii, constituie contravenții și pentru care se prevede ca agentul constatator face parte din personalul Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, al direcțiilor generale de munca și solidaritate socială și al inspectoratelor teritoriale de munca.

ART. 24

În cazul săvârșirii repetate de către angajatori a unor abateri grave de la prevederile legislației muncii sau de la normele de securitate și sănătate în munca, Inspekția Muncii poate cere radierea persoanei juridice din registrul comerțului.

CAP. 6

Dispoziții finale

ART. 25

(1) Inspekția Muncii preia în administrare de la Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, pe baza de protocol, clădirile și terenurile aferente, precum și toate celelalte bunuri necesare activităților specifice.

(2) Pentru dezvoltarea activităților proprii autoritățile publice centrale sau locale vor atribui Inspekției Muncii, cu prioritate, în condițiile prevăzute de lege, terenuri, clădiri și spații.

ART. 26

(1) Sumele realizate în condițiile art. 7, care se gestionează în regim extrabugetar, se păstrează la trezoreria statului și sunt purtătoare de dobândă.

(2) Sumele prevăzute la alin. (1), neutilizate până la sfârșitul anului, se reportează în anul următor, putând fi utilizate cu aceleași destinații.

ART. 27

Personalul preluat de către Inspekția Muncii de la Ministerul Muncii și Solidarității Sociale se considera transferat în interesul serviciului.

ART. 28

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 90 de zile de la data publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) Hotărârea Guvernului nr. 188/1999 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale se modifică în mod corespunzător**).

**) Hotărârea Guvernului nr. 188/1999 a fost abrogată prin Hotărârea Guvernului nr. 4/2001 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 9 din 9 ianuarie 2001.

(3) Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă art. 181 și 182 din Codul muncii, aprobat prin Legea nr. 10/1972, publicată în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 140 din 1 decembrie 1972, precum și orice dispoziții contrare prevederilor prezentei legi.